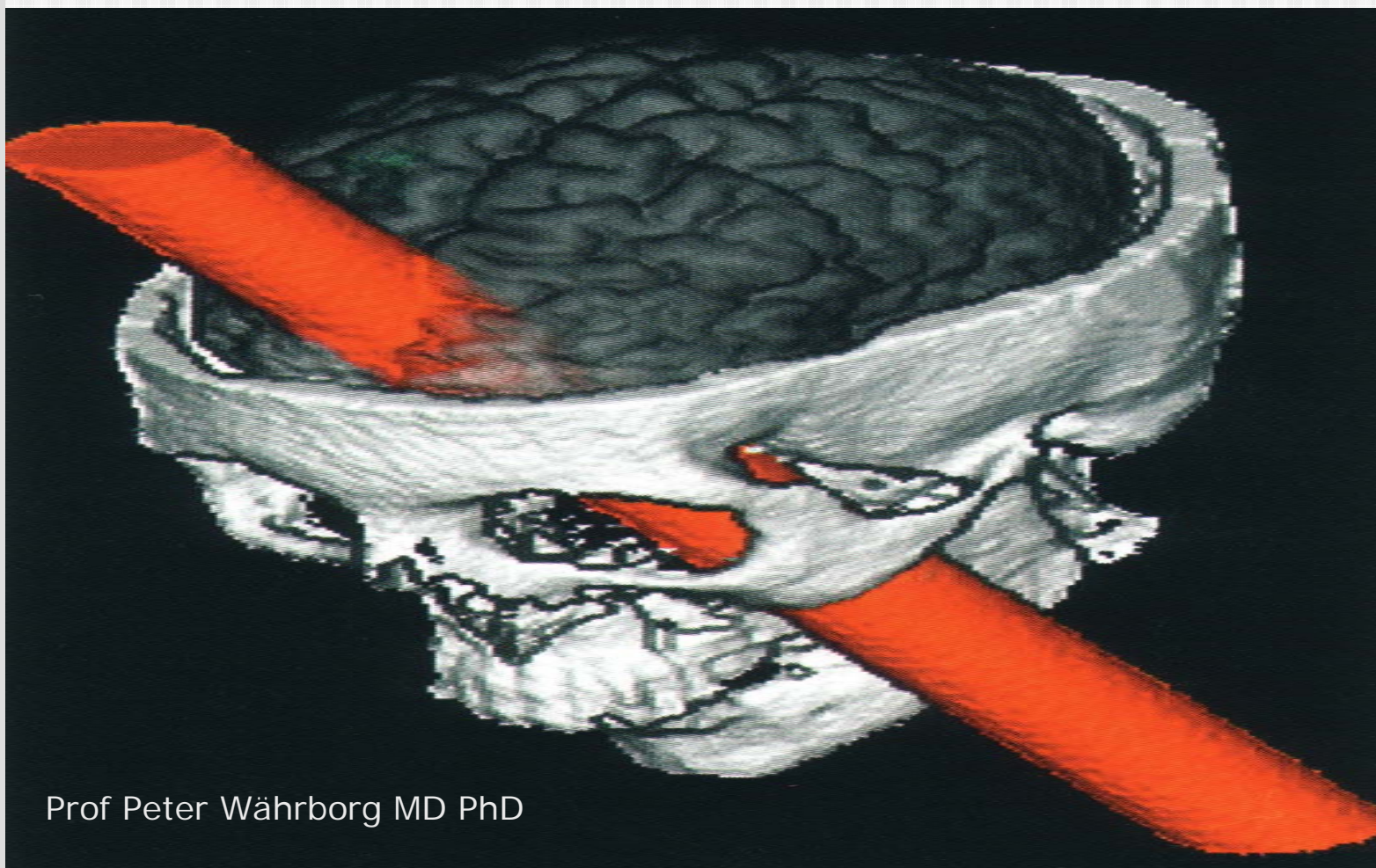

Smärta på gott och ont – en titt i backspegeln

Prof Peter Währborg MD PhD

Ont skall med ont fördrivas

Demonologin – det var då det?

Bedömning:

andar, demoner, jordens onda vätskor,
smärtor och allsköns elände.

Åtgärd: nålar med och utan färg, alt.
papaver somniferum

Antikens Grekland

– i själ och hjärta bor vår smärta

Plato 427-
347 b.c.:
Mind over
matter

Pain projects from the
heart

Plato and Aristoteles "Skolan I Aten"
Rafael 1509-11

Hjärtats smärta och passionen

Passio Cardiaca
Propria

- Caelius Aurelianus
400 a.c.

“angina pectoris”

Hippocrates 460-377 b.c.

Matter before mind

- Corpus Hippocraticum - The four humors
- Dyssynkrasi som orsak till smärta och sjukdom

Rubor, calor, tumor and dolor

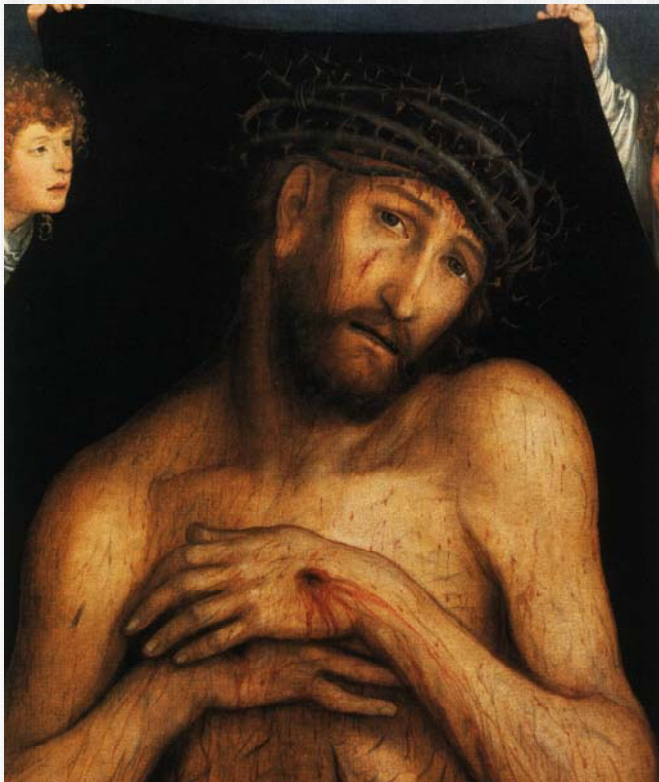

Den inflammatoriska smärtans
karaktäristika beskrivs

- Galenos 199 – 129 b.c.
- Celsus (30 b.c. – 30 a.c.)

Jesus Christ and the Meaning of Pain

Lucas Cranachs "Smärtomannen" 1515

Jesus covered in blood –

Pain

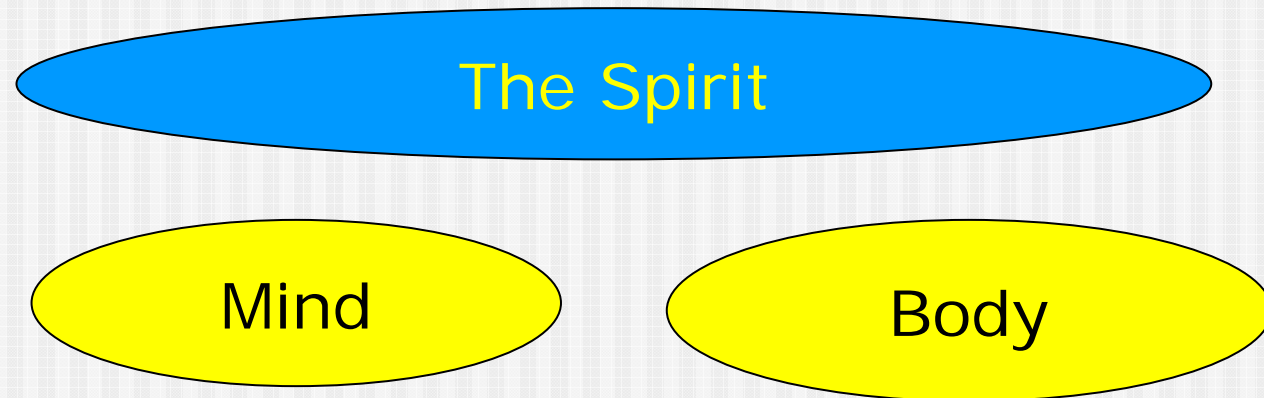
(from lat. poena = punishment)

Smärta – frälsning och helande

Medeltiden

- Ett nytt "koncept" växer fram

Vetenskapliga landvinningar

- "Sensorium commune" – The brain rather than the heart is the centre for experience (Albertus Magnus)
- **Leonardo Da Vinci** (1452- 1519) + 1745 De Cerebro –
- **Emanuel Swedenborg**: "Det är hjärnan som förstår, sammanställer, beslutar, har vilja, önskar, drömmer, åstundar. ser, hör, känner smak och lukt, talar och handlar"
- **Darwin** (1794) - smärta kan utlösas av vilken retning som helst – överanvändandeteorin

18- och 1900-talen

- The era of "mechanistic" discoveries
Codeine (F Serturner),
Salicylic acid (Dreser and Stricker)

Fria nervändslut
(Von Freys)

Modern algologi

Rene Descartes – "Le Homme 1664"
Specificitetsteorin

“Vår tids” smärta

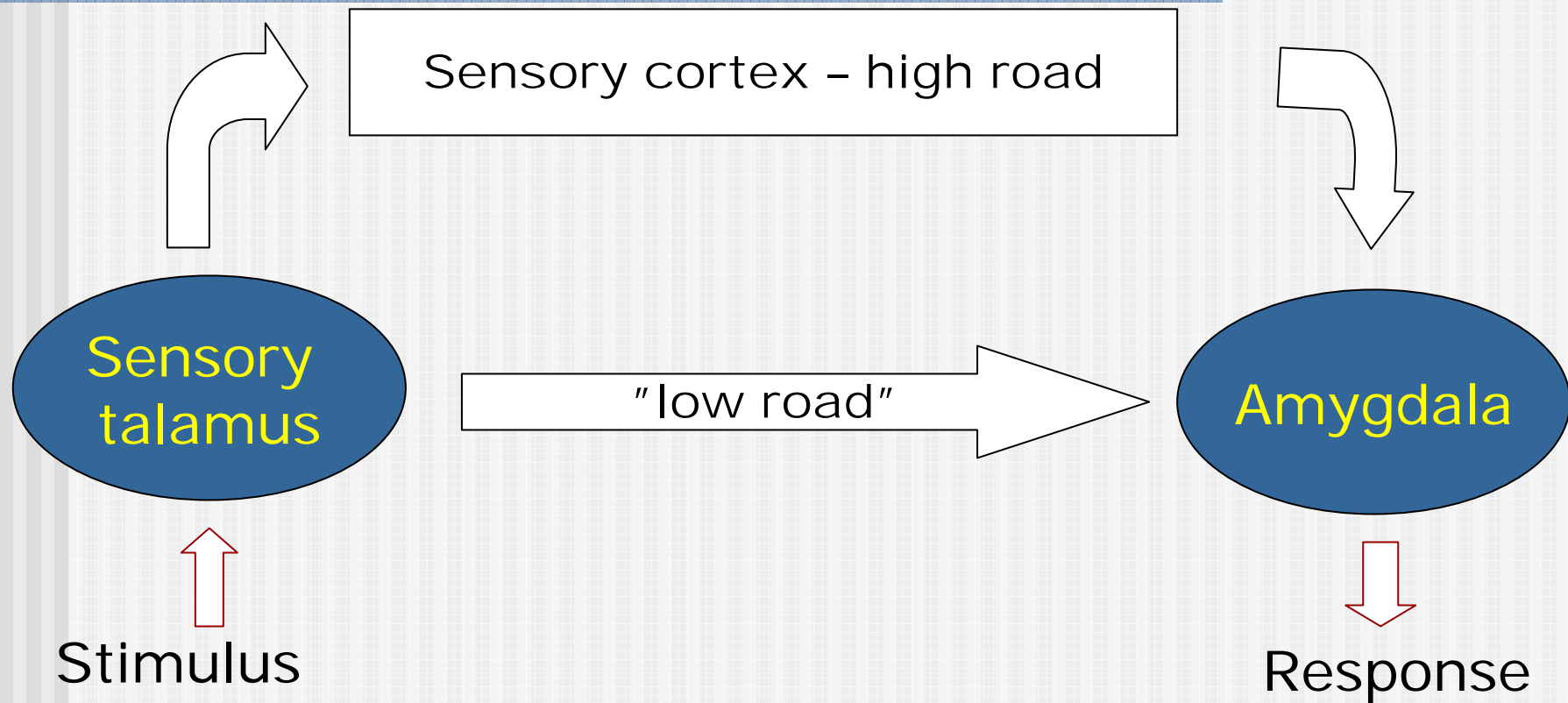

men också.....

Talamus aktiverar amygdala

Tack för uppmärksamheten
